
Memoriam

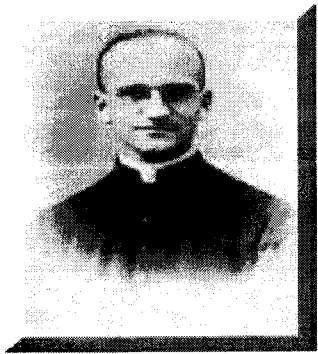

Pr. Prof. Dr. Aurel Lelutiu

Doctor in filozofie

**n. 21 Aprilie 1914, la Beschimbach
(Oltet), Fagaras**

**d. 23 Decembrie 1980, in Gara Camp
Libertatii, Blaj**

autorul site-lui:ing. Vasile Costea(nepot al parintelui Aurel Lelutiu
e-mail: vasilevcostea@yahoo.com

**Document primit in Februarie 1981, de la Parintele. Dr. Alexandru
Cioaba, care a devenit apoi Cardinal Catolic al Romaniei.**

Secvante de viata.

**A studiat la Roma in perioada 1932-1941, licentiat in Teologie-
Magna Cum Laude , si Doctor in Filozofie-Summa Cum Laude, la
Pont Athenneum Urbanum de Propaganda Fide.**

**Dupa intoarcerea in tara a fost profesor la Liceul Vasile cel Mare-
Blaj, si apoi la Academia de Teologie- Blaj, pana in toamna anului
1947. *Pe 21 Aprilie 2004 ar fi implinit 90 de ani.***

**In urma unei predici in Catedrala din Blaj, in 1947, a fost urmarit
de Securitatea.**

**A stat ascuns la Institutul Recunostintei din Blaj (care continea
Liceul de Fete si Liceul Comercial de Fete, institutie fondata din
contributiile fostilor elevi), unde a stat pana la interzicerea Bisericii
Greco-Catolice.**

A indemnat pe credinciosi sa nu urmeze politica nici politica comunista nici cea comunista, ci pe Isus Hristos, care a zis ca "daca aveti doua camasi, una sa o dati la cel ce nu are".

De la Blaj a plecat la Obreja, unde a stat ascuns la calugaritele greco-catolice; cand a fost desfiintat acest asezamant, a plecat la Bucuresti, unde a stat ascuns pana in 1951 cand a fost arestat.

A trecut prin Ministerul de Interne, Jilava, un numar de ani la Sighet, un numar de ani la Rm. Sarat, Pitesti, si Gherla, de unde a fost eliberat in 1964.

Inchisoarea de la Sighet a fost dura, iar cea de la Rm.Sarat foarte dura. In Rm Sarat, a stat singur in celula circa 4 ani, in conditii extrem de grele. Acolo a stat si seniorul Cornaliu Coposu.

A trecut prin Ministerul de Interne, Jilava, un numar de ani la Sighet, un numar de ani la Rm. Sarat, Pitesti, si Gherla, de unde a fost eliberat in 1964.

Inchisoarea de la Sighet a fost dura, iar cea de la Rm.Sarat foarte dura. In Rm Sarat, a stat singur in celula circa 4 ani, in conditii extrem de grele. Acolo a stat si seniorul Cornaliu Coposu.

Desi avea domiciliul la Blaj, obisnuia sa mearga la Oltet (in satul natal, in apropiere de Fagaras, Judetul Brasov), la marile sarbatori. La Blaj dadea meditatiei, pentru a se intretine.

La Oltet, Militia comunista i-a sigilat hainele de preot, pentru a nu putea face slujba cand venea acasa. In fiecare luna veneau doi securisti sa vada daca nu fost desfacut sigiliul.

In 23 decembrie 1980 s-a hotarat sa mearga la Oltet, pentru a sarbatorii Craciunul impreuna cu rudele. In gara Campia Libertatii de langa Blaj, a facut un atac de cord si a cazut. A fost dus la autopsie la sectia unui spital de catre cei apropiati. Un medic legist

---

In Memoriam

Pr. Prof. Dr. Aurel Lelutiu**Doctor in filozofie****n. 21 Aprilie 1914, la Beschimbach
(Oltet), Fagaras****d. 23 Decembrie 1980, in Gara Camp
Libertatii, Blaj**

Autorul site-lui: ing. Vasile Costea (nepot al parintelui Aurel Lelutiu)

In Memoriam - PARINTELUI PROFESOR Dr. A U R E L L E L U T I U
U Doctor in TEOLOGIE si Stiintele ORIENTALE.

In Februarie 1981 Parintele Alexandru Todea - viitorul Cardinal Catolic al Romaniei - a
venit la parastasul de sase saptamani al Parintelui Aurel Lelutiu, fostul lui coleg de studii
de la Roma.

Parintele Todea ne-a povestit despre chinurile indurate impreuna in inchisorile comuniste,
cum erau legati cu lanturi si batuti. A impartit rudelor apropiate mai multe exemplare ale
unui document.

Nu credeam atunci ca voi putea sa public vreodata documentul primit.

ing. Vasile Costea (nepot al parintelui Aurel Lelutiu)

*****

IN AMINTIREA PARINTELUI

PROFESOR

Dr. A U R E L L E L U T I U

Doctor in TEOLOGIE si Stiintele
ORIENTALE.

Decedat in 23 Decembrie 1980

GANDURI ETERNE ALTOITE IN TIMP.

LELUTIU AUREL este o personalitate unica. Este o personalitate inzestrata de Creator cu inegalabile insusiri sufletesti, cu minte profunda si clara, cu vointa inflexibila. Cu total respect fata de fiinta suprema, cu mare bunatate fata de oameni si foarte aspru cu sine insusi. Din tot ce a invatat si-a aplicat mai intai siesi. Apoi a voit sa ajute pe altii. In privinta aceasta nu a stiut ce este oboseala. A trait in spiritul unei totale daruiri. A fost o minte speculativa, dar cu concluzii practice pentru viata traita in lut. A fost framantat, da nu pentru ca avea indoieli personale, ci pentru a deslusi, mai usor, pentru altii misterul vietii. Dar ca nu cumva sa se creada ca se spun aceste lucruri pe baza de prietenii, sau pentru incurajarea ideilor dansului in folosul prietenilor, sa consideram cateva din gandurile sale ramase mostenire de acum 38 de ani.

Incep cu o poezie a dansului intitulata DEALOG, publicata in UNIREA din Blaj, la 6 Februarie 1943, si semnata cu pseudonimul Aug.LAURU.

Iat-o:

Ce mister e omul;
ce plamada e ?
Si-ncotro alearga

sa se mantue ?
Care-i este scopul;
farul bucuriei ?
Unde i-se afla
centrul nostalgiei ?
.....
- Cer ii e fiinta,
    cu-amestec de tina;
Intuneric peste
    un miez de lumina.
Timpul il cuprinde,
    vesnicia-l chiama,
Existenta stranie,
    taina far' de seama.
Unde -aleara, adesea,
    lamurilt nu stie,
Dar insetoseaza
    dupa apa vie;
Chiar cand pasul lui
    e ratacitor,
Ca cerbul purtat e
    de-al luminii dor.
Centrul lui nostalgic
    in intimitate;
In adancul firii,
    fior d' eternitate.
Caci nemarginirea
    Lumina-Iubirea
Li patrund mai intim
    decat insasi firea.

Scopul lui s-aduca
Domnului marire;
Ganduri de lumina
fapte de iubire,
Ca din biruinta
vietii asupra mortii
Sa-si inghirlandeze
bucuria sortii.

Analizand putin minunatele versuri, observam cum, Profesorul AUREL LELUTIU afirma ca omul este un mister cu o viata plina de nostalgie, fara sa-si dea seama , dupa cer, este o fiinta care se abate intr timp si vesnicie. Scopul omului este de a da marire CREATORULUI, de a lumina in jur si de a desavarsii acte de iubire fata de aproapele pentru ca din lupta ce se da intre viata si moarte, omul sa aiba bucuria biruintei in asa fel incat viata vesnica sa-i fie incoronata, inghirlandata, cu cununa gloriei.

Pentru astfel de izbanda omul trebuie sa lupte, sa fie constient de ceea ce constituie tinta vietii lui. Si vedem si la ora actuala cum se duce lupta pe toate meridianele globului. In numele demnitatii umane se vorbeste de respectarea drepturilor omului, despre sperana omului in mai bine, despre formarea omului nou, despre certitudinea biruintei unui sistem asupra altuia si despre carma istoriei vazuta prin optica diferitelor sisteme care-si revendica dreptul de a conduce omenirea. Astfel de preocupari a avut Profesorul Dr. AUREL LELUTIU, inca de acum 38 de ani. Cateve spicuri din articolele sale publicate in UNIREA de la Blaj ne va purta prin sferele inalte ale spiritualitatii umane si crestine. Sa le luam pe rand.

1). SUPREMA DEMNITATE: De multe ori ne uitam pe noi insine asa cum ne gandeste si ne iubeste Dumnezeu, si ne faurim un fel de cugeta si de a fi, care nu ne inalta spre luminisul vietii eterne, ci ne apleaca spre inselatoarea stralucire a tinei trecatoare. Ne injosim. Dumnezeu ne vrea sus, noi traim si privim, prea adeseori, jos. E acesta un mister al depersonalizarii omului, o renuntare la demnitate. *

Omul e o existenta ciudata, o realitate de rascruce a spiritului si a materie: o zare intre doua lumi, o zare de eternitate inchisa in lut. Structura intima a omului e de asa natura incat ii poate deschide drum triumfal spre cer, dar si drum funerar spre nefiinta....Pentru a fi si a fi constient de propria demnitate personala e tot una.

Omul e o persoana prin elementul spiritual din el, prin spirit. Corpul omenesc numai intr-atat participa din demnitatea persoanei intru cat participa din viata spirituala. Fiind un orientat spre cer, omul are de indeplinit o misiune, el are un destin propri: sa-si transfigureze intreaga fiinta, smulgandu-se din lumea lucrurilor si devenind cineva un descatusat de materie si de determinismul ei: un intr-aripat al libertati spirituale.

Materia e CEVA, spiritul e CINEVA. Si dupa cum in viata omului prevaleaza spiritul sau materia, tot asa omul e cineva sau ceva, e o persoana sau un lucru. Prevalaaza spiritul, atunci cand in viata omului, mintea e regina. Si frumos e Doamne cand mintea e regina, cum zice poetul, cand vointa ta e condusa de lumina inteligentei transfigurate de credinta. Prevalaaza spiritul, cand vointa ta, potentata de dinamul iubirii dumnezeiesti, aduna ca intr-un sacru potir toate energiile vietii nu pentru a se bucura egoistic de ele, ci pentru a impartasi altor persoane, cu acelaasi destin, cu aceeaasi chemare.

SUPREMA DEMNITATE A PERSOANEI UMANE CONSTA IN IUBIRE. Nu in iubirea animalica bazata pe nestatornicia simturilor (trestie batuta de vant), ci in iubirea spirituala, constienta, libera, si statornica.

Numai cine iubeste in chip spiritual, se cunoaste pe sine in ce are mai nobil, avand constiinta de a fi o persoana, "CINEVA", o existenta spirituala.

Prin iubire omul se daruieste. Si intra'tat omul este, intrucat se daruieste. Caci omul nu cunoaste ce este si cat este, decat daca se daruieste. Sigiliul personalitatii e iubirea. Prin iubire omul nu-si descopera numai propria persoana, ci si persoana altora. Fara iubire traiesti intre ceilalti "oameni" ca intre "lucruri".

Prin iubire, prin daruirea ce-o faci din persoana ta altora, din bogatiile tale spirituale, ale mintii si ale inimii, si, apoi din bogatiile tale materiale, daca le ai, intri in intimitatea altor persoane.

E imposibila alta cunoastere reala a persoanelor care ne inconjoara, decat prin iubire, caci nimenea nu-si deschide caminul intimitatii ca sa fie profanat de vanatorii placerilor egoiste. Orice alt contact, fie chiar fizic, ne da numai masca materiala a semenilor nostri.

Dar iubirea rupe valul, inlatura masca, si din fiinte noua necunoscute face persoane, prezente spirirituale.

Iubirea crestina, aceea care se intemeiaza pe Dumnezeu si-si trage puterea de la El, e suprema tinta spre care trebuie sa tinda omul, pentru

ca in ea se gaseste desavarsirea personalitatii sale. Cine iubeste pe Dumnezeu, se cunoaste in adevarata lumina pe sine insusi, isi cunoaste "semenii" ca tot atatea "persoane" care inaintea lui Dumnezeu pretuiesc cat persoana proprie, - si-si ajunge indeplinirea destinului.

Asa ne gandeste si ne iubeste Dumnezeu, ca pe niste existente cu destin personal, cu destin dumnezeiesc pe care-l ajungem numai daca n adapam la Izvorul suprem al iubirii si ne daruim semenilor nostri.

- Ne vom hotari, deci, sa fim ceea ce suntem in gandul si iubirea lui Dumnezeu. Oricat ar trebui sa ne abatem in existenta noastra dramatica pentru a spiriritualiza lutul din care suntem plamaditi, prin viata de iubire a spiritului, nu vom inceta lupta cea nobila: de a fi persoane si nu lucruri.

Apoi nu vom trece pe langa semenii nostri ca pe langa niste lucruri si nu-i vom mai privi cu ochii de tina, ci ne vom sili sa-i cunoastem cu ochii de lumina, prin patrunzatoarea intuitie a iubirii spiritului.

Atunci toate in jurul nostru se vor schimba. Lumea care ne inconjoara se va transfigura si ne va da convingerea si bucuria ca traim intr-o adevarata familie al carui Cap e Tatal Ceresc iar Frate mai mare al tuturor Isus Hristos, dupa a carui iubire si Persoana ne vom modela si iubirea si persana noastra.

***

Aceste scurte consideratii sunt mai necesare azi ca oricand, caci se flutura in vant - in acest secol XX, cel mai framantat si mai paradoxal din intreaga istorie a omenirii - se flutura si se insista necontenit asupra simtului onoarei si demnitatii personale, dar se eludeaza , deseori in chip

voit, suprema forma a demnitatii omenesti: iubirea crestina practicata pe intinsa scara a durerilor si nevoilor de totdeauna ale omului, dar mai ales a durerilor si nevoilor spirituale si materiale mereu crescande, in toata cruda si uriasa lor realitate si gravitate.

Razboiul numit sfant, numai asa isi are un rost si o justificare, pentru crestini, daca e condus cu scopul de a salva demnitatea persoanei omenesti in expresia ei ce mai inalta.

Si daca la incheierea pacii va dicta altceva decat iubirea crestina intemeiata pe dreptate, viitorul omenirii va fi mai tenebros si mai trist decat prezentul.

Sa privim la Hristos. In El gasim noi Modelul nostru, in El s'a intruchipat suprema demnitate a firii omenesti, dusa pana acolo incat firea Lui omeneasca a existat numai prin demnitatea persoanei dumnezeiesti a Cuvantului.

Sa ne unim prin iubire cu Hristos, cu Iubirea intrupata, caci numai asa vom invinge. Suprema demnitate a persoanei omenesti o constituie freamatul iubirii crestine.

(UNIREA, 23 Ianuarie 1943)

2). INALTAREA SI TRANSGURAREA OMENIRII: Omul e asezat in lume, in cosmos, ca o fiinta inradacinata in pamant, dar cu tendinte si nostalgii de cer. Desi compus din materie si spirit, din cer si lut, totusi omul e o entitate unitara. In el traesc, strans unite, si cu influenta reciproca, doua lumi. Lumea din afara, natura inconjuratoare cu armonia sau dramatismul ei lucreaza asupra sufletului prin mijlocirea trupului omenesc, si invers, energia sufleteasca se rasfrange si influenteaza

asupra firii si asupra istoriei.

(UNIREA, 8 Maiu 1943)

(NOTA TEMPORARA.

De completat articolul din UNIREA , 29 Maiu 1943)

3). LUPTA BISERICII: Ce spectacol unic in istorie, sa vezi "puteri" cu vaste imperii organizate, cu armate etc., alaturi de statele mai mici, dand tarcoale microscopicului stat Vatican! - De ce ?

Este ceva acolo, in Biserica Romei, ceva care nu se afla in nici o biserica, este Piatra pe care de la inceput a pus-o Hristos la temelia Noi Oranduri a lumii, este acolo Spada Spiritului careia i-a fost asigurat victoria in lupta contra intunericului, este acolo Steagul imaculat al Pacii reale intemeiata pe iubire...

Ca fii ai Bisericii Unite trebuie sa fim mandri ca suntem o parte integranta din Catolicitate, si mai ales sa fim constienti de marele dar pe care ni l-a harazit Dumnezeu de a ne naste si a creste intr-o Biserica atat de glorioasa ca cea catolica. Si chiar daca in Stat formam o minoritate si suntem ca un strop numai, sa preferam acest strop, in care se oglindeste intreaga maretie a cerului, maretiei oricarui lac cu apa statatoare, caci daca ramanem un strop in vastul ocean al catolicitatii bisericii participam din puterea nemarginirii apelor sale... Asa cum orice "mare moarta" daca ar intra in comunicatie cu limpedele ocean al al Bisericii romane si-ar reinprospata apele si departe de a pierde ceva ar recastig taria sevei dumnezeisti de a aduce roada bogata.

Trebuie sa ne temem insa, ca nu cumva sa ramanem un "strop izolat",

care sa se evaporeze indata ce arsita unor evenimente neprevazute ar
atenta la viata lui...

De aceea si Biserica noastra unita trebuie sa fie luptatoare, ca Biserica
- Mama.

E adevarat ca vremile pe care le traим sunt vremi de zbucium. Dar
tocmai pentru aceasta glasul Bisericii noastre sa fie glas de bucium.

Lupta n'o inspaimanta, crucea n'o ingrozeste si grija viitorului n'o
chinue, caci victoria ii este asigurata. Biserica romana a trait intotdeauna
cum spunea nemuritorul Pius XI: "Cum Pietro in Christo, in Cruce, in
Luce" = Cu Petru in Hristos, in patimire, in marire.

Biserica Romana Unita trebuie sa fie si ea vie si luptatoare. Marea
batalie se da in suflete. Iar Victoria o va castiga nu maiestria cuvintelor
gadilitoare a vanitatii, nici nutritia exclusiva din merindea trecutului,
oricat ar ar fi fost de glorios pe taram national si bisericesc, ci voinicia
prezenta a sufletelor ce stau necintite in bataia vanturilor si 'n furia
furtunilor de tot felul, pentru ca sunt intemeiate pe convingeri adanci si
pe o traire sincera si integrala a propriului crez.

Biserica catolica e vie si deci luptatoare. Ea are experienta luptei de
doua ori milenare si e incununata cu gloriei nepieritoare.

(UNIREA, 26 Iunie 1943)

4). DESTINUL NEAMULUI: Destinul unui neam, trainicia dainuirii
sale, in ciuda tuturor pravalirilor, in pofida furtunilor si uraganelor
abatute asupra lui, depinde de taria convingerilor lui, de forta
certitudinilor care-i strabat fiinta.

Care sunt convingerile, certitudinea noastra ?

Certitudinea de baza a Neamului nostru a fost totdeauna credinta si convingerea absoluta ca avem un rost pe lume, ca Dumnezeu cand ne-a plamadit fiinta ne-a harazit si un destin.

Natiunile sunt unitati socila naturale. Natiunile sunt voite de Dumnezeu. Fiecareia El i-a incredintat un destin propriu. Iar in masur in care natiunile si-au insusit si s'au straduit sa realizeze gandul lui Dumnezeu asupra lor, fiinta le-a fost pastrata si strajuita prin furtunile istoriei de aceeaasi Providenta care le-a adus la vieata si le-a prefixa rostul pe lume.

Cand cercetam trecutul nostru plin de vitejii, de lupte, de lacrimi si rugaciuni, ne dam mai bine seama de adevarul exprimat de poet ca de furtunile poftelor si urii dusmanilor ne-a izbavit "spada noastra s Scriptura", lupta si credinta.

Cand stim ca pastrarea noastra ca neam, cu o individualitate proprie, cu o structura sufleteasca distincta - o insula latina in furtunosul ocean slav - constituie un adevarat "miracol al istoriei", trebuie s'avem certitudinea ca si din viscolul pustiitor al acstui razboi vom iesi invingatori. Fiindca Dumnezeu vegheaza asupra destinului nostru.

(UNIREA, 29 Ianuarie 1944)

5) CINE ARE CARMA ISTORIEI ? Cine are deci, frana si carma istoriei ? Cutare sef de stat sau cutare strateg ? Bancile, bursele si marile uzine ? Forta bruta ? Hazardul ?

- Nu! E asa de usor sa cazi victima unei judecati propte s
neintemeiate, cand rationezi numai cu date omenesti. Omul deslantuie
furtuna razboiului si cauta sa-i impuna legile sale. Dar se'nsala. Cand
socoteste ca-si exercita si mai energic controlul asupra evenimentelor si
le dirijeaza cu certitudine spre victorie, atunci ele se sustrag directiei
impuse si urmeaza o cale care ne apare ilogica. Par'ca o forta superioara
intervine si in mod imperceptibil da Istoriei un curs neasteptat.

- "Piatra, pe care au nesocotit-o ziditorii, s-a asezat in capul
unghiului; de la Domnul s'a facut aceasta, si este minunata in ochii
nostri " (Mat 21, 42).

Da. Ochii credintei vad ca Regizorul acestei teribile drame in care ne
zbatem este Hristos Domnul. Si tocmai fiindca Rivalul sau, adica al
ordinei dumnezeiesti in lume, Satana, folosindu-se de rautatea si prostia
omeneasca, vrea sa devina stapanul situatiei dupa razboi, Hristos va
carmui astfel evenimentele incat sa se simta Prezenta Lui in Istoria
acestei sbuciumate omeniri. Gloria lui Hristos va straluci si "ordinea ce
noua" va fi Ordinea Sa vesnica.

(UNIREA, 8 Iulie 1944)

6) Si sfarsesc cu o alta poezie intitulata:

CANTEC

Soimule cu-aripi de vant,
Din ce inaltimi cobori ?
Peste creste, peste nori,
Cum ai indraznit sa sbori ?

- Dor de soare m'a manat
Spre 'naltimile senine.
Culmile de farmec pline
Nu te cheama si pe tine ?

- Dara soimule 'ndraznet,
Vad c'o aripa ti-e franta!
Desi sborul ma incanta,
Furtunile ma 'nspaimanta.

- Aripa mi-a frant-o lupta
Cu fulgerul si cu vantul,
Dar nemernic e pamantul,
Ce ti-a frant... tie avantul !

.....

Soimule, viteaz ne' nvins,
Inainte-ti raman mut.
Da-mi aripile' nprumut,
Spre cerururi sa ma stramut...

(UNIREA, 13 Martie 1943)

In 23 Dec 1980, Soimul i-a imprumutat, Par. Prof. A. Lelutiu in gara Campia Libertatii, unde a zburat Aurel Vlaicu, aripile pentru a se stramuta la cer.

*****

Acesta a fost continutul documentului primit de la Par. Dr. Alexandru

Todea, in Februarie 1981..